

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА»

БІЗНЕС-НАВІГАТОР

Науково-виробничий журнал

Випуск 4-2 (43) 2017

м. Херсон

2017

Редакційна рада:

Білоусова С.В. – доктор економічних наук, професор; **Левківський К.М.** – кандидат історичних наук, доцент; **Шапошніков К.С.** – доктор економічних наук, професор; **Ненько С.С.** – кандидат юридичних наук, доцент.

Головний редактор:

Жуйков Геннадій Євгенович – доктор економічних наук, професор.

Заступник головного редактора:

Дога Валерій Семенович – доктор економічних наук, професор.

Відповідальний секретар:

Імшеницька Ірина Георгіївна.

Редакційна колегія:

Дикий Олександр Віталійович – доктор економічних наук, професор;

Руснак Алла Валентинівна – доктор економічних наук, професор;

Сахацький Микола Павлович – доктор економічних наук, професор;

Прохорчук Світлана Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент;

Ботвіна Наталія Олександрівна – доктор економічних наук, професор;

Щаслива Ганна Петрівна – кандидат економічних наук, доцент;

Морозова Олена Сергіївна – кандидат економічних наук;

Хельмут Шрайнер – академія права і справедливості, Німеччина;

Райнер Шамбергер – доктор економіки, Німеччина;

Хрістіан Херрманн – доктор економіки, Німеччина.

У журналі опубліковано результати наукових досліджень з питань економіки та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), а також економіки природокористування та охорони навколишнього середовища. Рекомендовано для науковців, викладачів, аспіратів, студентів, фахівців у галузі економіки, управління, права державних і місцевих органів самоврядування. Усі права захищені. Повний або частковий передрук і переклади дозволено лише за згодою автора або редакції. При передрукуванні посилатися на «Бізнес-навігатор». Редакція не обов'язково поділяє думку автора і не відповідає за фактичні помилки, яких він припустився.

Реферативні бази даних: Index Copernicus 2016: 32.82

**Видання входить до «Переліку друкованих фахових видань,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук»
на підставі Наказу МОН України від 21 грудня 2015 № 1328.**

**Рекомендовано до друку Вченою радою
Міжнародного університету бізнесу і права
(протокол № 5 від 29.12.17 р.)**

Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»
zareєстровано Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 15586-4058ПР від 03.09.2009 року)

© Редакційна колегія, 2017

© Автори статей, 2017

ISSN 2522-4751

© ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права», 2017

ЗМІСТ

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Лемішовський В.І. МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	7
Нижеголенко К.С. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ЕКОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ХЕРСОНСЬКОГО РЕГІОНУ НА ПРИКЛАДІ ДПДГ «АСКАНІЙСЬКЕ».....	13
Павлова Г.Є., Приходько І.П., Шалімова О.І. СТРАТЕГІЧНЕ ТА ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	18
Плеханова Т.Є. ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	22
Присакар І.І. РОЗВИТОК РИНКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ.....	28
Сас Л.С. ЕТАПИ ПРОЦЕСУ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	33
Седікова І.О., Коренман Є.М. ДОСЛІДЖЕННЯ АСИМЕТРІЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ЗЕРНОВОМУ РИНКУ.....	36
Фокіна-Мезенцева К.В. АНАЛІЗ ПРАКТИКИ РОБОТИ З КОРПОРАТИВНОЮ КУЛЬТУРОЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	40
Хадарцев О.В., Савинський С.І. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	43
Хлистова А.Ю., Приварникова І.Ю. ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО АВІАЦІЙНО-РЕМОНТНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	49

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Губа М.І. ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ	54
Каргашова О.Г. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ВИННИХ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ.....	58
Павлов К.В. ТЕОРЕТИЧНИЙ ГЕНЕЗИС КОНКУРЕНТНИХ ВІДНОСИН НА РИНКУ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	63
Руснак А.В. РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ РЕГІОНІВ.....	67

ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ,
СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Калініченко Л.Л., Устіловська А.С. СВІТОВИЙ ДОСВІД ВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО БІЗНЕСУ.....	71
Сало Я.В. ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ НА НЕРІВНІСТЬ В РОЗПОДІЛІ ДОХОДІВ.....	76

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Алескерова Ю.В., Кривулько Б.В. РИНОК БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	82
--	----

Бугель Ю.В., Гуменюк О.Г. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	86
Домінова І.В. РИЗИК ШАХРАЙСТВА В УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО БАНКІНГУ.....	92
Коніна М.О., Овчаренко К.В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ МАСЛІЙ Н.Д., ЛИСЕНКО К.А. НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ.....	98 103
Позднякова Л.О. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОЇ СИСТЕМИ.....	108
Поліщук Н.В. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	114
Сидорчук А.А. ОДНОФАКТОРНІ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ.....	119
Слободянюк Н.О., Янковський В.А., Огоновська А.О. МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕСТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.....	124
Стеценко Б.С. ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ.....	129
Танклевська Н.С., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ВИДИ КРИПТОВАЛЮТИ У СВІТІ.....	133
Ярыев Самир Сафар оглы ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КРЕДИТНО-ДЕФОЛТНЫХ СВОПОВ В УПРАВЛЕНИИ КРЕДИТНЫМ РИСКОМ.....	139
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ	
Плахтій Т.Ф. АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	146
Погрібняк Д.С. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В АДАПТИВНОМУ УПРАВЛІННІ ОБ'ЄДНАННЯМ ПІДПРИЄМСТВ.....	153
Скрипник М.І., Григоревська О.О., Бабіч В.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙ З НЕРУХОМІСТЮ.....	157

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Циганчук Р.О. МОДЕЛЮВАННЯ ПЕРІОДИЧНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ, ДИСКРЕТНИХ У ЧАСІ.....	162
--	-----

CONTENTS

ECONOMY AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES

Lemishovskij B.I. MOTIVATIONAL ASPECTS OF ORGANIZING AND CONDUCTING CONTROLLING ACTIVITY AT MACHINE-BUILDING ENTERPRISES.....	7
Nizhegolenko K.S. ANALYSIS OF THE CURRENT ECOLOGICAL AND ECONOMIC STATE OF THE AGRARIAN ENTERPRISE OF THE KHERSON REGION ON THE EXAMPLE OF DPKD "ASKANIISKE".....	13
Pavlova H.E., Prikhodko I.P., Shalimova O.I. STRATEGIC AND INNOVATIVE PROVIDING MAIN MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE.....	18
Pliekhanova T.Ye. DETERMINATION OF THE RISK FACTORS OF THE INTERNAL ENVIRONMENT OF THE ENTERPRISE IN THE PLANNING OF INNOVATION DEVELOPMENT.....	22
Prysakar I.I. THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN E-COMMERCE MARKET.....	28
Sas L.S. STAGES OF THE PROCESS OF TECHNOLOGICAL RENEWAL OF PRODUCTION OF AGRICULTURAL ENTERPRISES.....	33
Sedikova I.A., Korenman E.M. RESEARCH OF ASYMMETRY OF INFORMATION ON THE GRAIN MARKET.....	36
Fokina-Mezentseva E.V. THE PRACTICES OF CORPORATE CULTURE OF THE ENTERPRISE.....	40
Khadartsev O.V., Savins'kiy S.I. METHODICAL ASPECTS OF IMPROVING BUSINESS INFRASTRUCTURE.....	43
Klhystova A.Y., Privarnikova I.Y. INCREASE OF INVESTMENT ACTIVITY OF THE DOMESTIC AVIATION-REPAIR COMPANY.....	49

PRODUCTIVE POWER DEVELOPMENT AND REGIONAL ECONOMY

Huba M.I. FORMATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF RURAL TOURISM.....	54
Kartashova O.G. SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF TOURIST WINE CLUSTERS IN UKRAINE.....	58
Pavlov K.V. THEORETICAL GENESIS OF COMPETITIVE RELATIONS IN THE RESIDENTIAL REAL ESTATE MARKET IN UKRAINE: A REGIONAL ASPECT.....	63
Rusnak A.V. ROLE OF STRATEGIC PLANNING IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS IN THE REGIONS.....	67

DEMOGRACY, LABOR ECONOMICS, SOCIAL ECONOMICS AND POLITICS

Kalinichenko L.L., Ustilovska A.S. WORLD EXPERIENCE OF LEADING SOCIALLY ORIENTED BUSINESS.....	71
Salo I.V. THE IMPACT OF GOVERNMENT SOCIAL AND ECONOMIC POLICIES ON INCOME INEQUALITY.....	76

MONEY, FINANCES AND CREDIT

Aleskerova Yu.V., Krivul'ko B.V. BANKING MARKET FOR INDIVIDUALS.....	82
--	----

Buhel Y.V., Humenyuk O.G. AREAS OF IMPROVEMENT OF CUSTOMS AND TARIFF REGULATION OF FOREIGN TRADE POLICY OF UKRAINE.....	86
Dominova I.V. THE FRAUD RISK UNDER CONDITIONS OF ELECTRONIC BANKING.....	92
Konina M.A., Ovcharenko K.V. SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES OF TAX EVASION.....	98
MASLY N.D., LYSENKO K.A. THE DIRECTIONS OF REFORMING AND DEVELOPMENT OF THE BANKING SECTOR OF UKRAINE.....	103
Pozdnyakova L.O. FUNCTIONAL PURPOSE INSURANCE SYSTEM.....	108
POLISHCHUK N.V. STATE SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF MORTGAGE LENDING TO AGRICULTURE.....	114
Sydorchuk A.A. SINGLE-FACTOR MODELS FOR THE FORMATION OF FINANCIAL RESOURCES OF COMPULSORY STATE PENSION INSURANCE.....	119
Slobodyanyuk N.O., Yankovskyi V.A. Ogonovskaya A.O. MODELLING OF THE SYSTEM OF CRISIS MANAGEMENT OF INSURANCE COMPANIES OF UKRAINE IN TERMS OF UNSTABLE ECONOMIC DEVELOPMENT.....	124
Stetsenko B.S. TRANSPARENCY AS A KEY FACTOR OF INSTITUTIONAL FINANCIAL INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	129
Tanklevskaya N.S., Petrenko V.S., Karناushenko A.S. THE ECONOMIC ESSENCE AND TYPES OF CRYPTO CURRENCY IN THE WORLD.....	133
Yaryev S.S. OPTION FOR USE CREDIT DEFLECTED SWAPS IN THE MANAGEMENT OF CREDIT RISK.....	139

ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

Plakhtii T.F. ANALYSIS OF MODELS FOR ASSESSMENT OF ACCOUNTING INFORMATION QUALITY.....	146
Pogribnyak D.S. PECULIARITIES OF MODELING OF ORGANIZATION OF ACCOUNTING IN ADAPTIVE MANAGEMENT OF ENTERPRISE ASSOCIATIONS.....	153
Skrypnyk M.I., Grigorevska O.A., Babich V.A. ORGANIZATION OF INTERNAL CONTROL OF REAL ESTATE OPERATIONS.....	157

MATHEMATICAL METHODS, MODELS AND INFORMATIONAL TECHNOLOGIES IN ECONOMY

Tsyhanchuk R.O. MODELLING OF PERIODIC ECONOMIC PROCESSES DISCRETE IN TIME.....	162
--	------------

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336

Алескерова Ю.В.,
доктор економічних наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет
Кривулько Б.В.,
магістр,
Вінницький національний аграрний університет

РИНОК БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Алескерова Ю.В., Кривулько Б.В. Ринок банківських послуг для фізичних осіб. У статті визначено основні елементи ринку банківських послуг для фізичних осіб. Ринок банківських послуг для фізичних осіб – це специфічна сфера фінансових відносин, функцією яких є балансування попиту і пропозиції на банківські продукти для фізичних осіб. Отримані результати доводять, що під впливом посилення міжбанківської конкуренції на банківському ринку України проявляється тенденція до розширення низки послуг для фізичних осіб, що надаються банками України.

Ключові слова: банківські послуги, ринок, фізичні особи, елементи ринку, банківська система, банківські продукти, НБУ, «ОТР Банк», Україна.

Алескерова Ю.В., Кривулько Б.В. Рынок банковских услуг для физических лиц: проблемы и перспективы. В статье определены основные элементы рынка банковских услуг для физических лиц. Рынок банковских услуг для физических лиц – это специфическая сфера финансовых отношений, функцией которых является балансирование спроса и предложения на банковские продукты для физических лиц. Полученные результаты доказывают, что под влиянием усиления межбанковской конкуренции на банковском рынке Украины проявляется тенденция к расширению ряда предоставляемых услуг для физических лиц банками Украины.

Ключевые слова: банковские услуги, рынок, физические лица, элементы рынка, банковская система, банковские продукты, НБУ, «ОТР Банк», Украина.

Aleskerova Yu.V., Krivul'ko B.V. Banking market for individuals. The article defines the main elements of the banking services market for individuals. The market for banking services for individuals is a specific sphere of financial relations, the function of which is to balance demand and supply of banking products for individuals. The obtained results may prove that, under the influence of strengthening of interbank competition in the banking market of Ukraine, a tendency to expand the range of services rendered to individuals by banks of Ukraine appears.

Key words: banking services, market, individuals, market elements, banking system, banking products, NBU, OTR BANK, Ukraine.

Постановка проблеми. Світова теорія і практика публічного адміністрування переконливо вказують на те, що найважливішою умовою розбудови сучасної конкурентоспроможної національної фінансової економіки є формування ефективної банківської системи як рушійної сили фінансового розвитку. Особливої актуальності зазначена проблема набула за останні роки, які відзначилися фінансовими потрясіннями, глибокими змінами у банківській системі (націоналізація одного з найбільших банків України – «Приват-Банку», ліквідація «Дельта Банку», «Банку «Форум», «Укрпромбанку» та інше), численними нововведеннями в організації, формах обслуговування і методах управління банком.

Банківські установи є головними суб'єктами ринку, які забезпечують регулювання фінансово-кредитних

відносин між юридичними і фізичними особами. Тому важливу роль у такій ситуації відіграють розвиток та вдосконалення обслуговування населення і надання йому послуг із боку комерційних банків, а саме кредитних. Останнім часом банки різних країн усе гостріше відчують проблему банківського кредитування. Вона ще більш актуальна для вітчизняної банківської системи, рівень простроченої позичкової заборгованості в якій протягом останніх 5–7 років мав стійку тенденцію до зростання. Велика кількість банків терплять втрати від недосконалої оцінки ризику і вимушені завищувати відсоткові ставки за кредитами, від чого, в свою чергу, потерпають позичальники.

Тому зростає інтерес до різних аспектів діяльності банків та методів управління ними, а особливо до ринку банківських послуг для фізичних осіб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами ринку банківських послуг займалися такі вчені, як Ю.В. Алескерова [1], Л.О. Вдовенко [2], М.О. Кужелєв [3], М.О. Житар [4; 5], А.А. Лактіонова [6], І.В. Фурман [7] та інші вчені та практики.

Формулювання цілей статті. Метою статті є розгляд та дослідження проблем і перспектив ринку банківських послуг для фізичних осіб в Україні у сучасних фінансових умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ринок банківських послуг є одним із важливих і невід'ємних складників сучасної фінансової економіки. Тому сьогодні зростає інтерес до різних аспектів діяльності банків та методів управління ними. Банки поступово перетворилися в основних посередників у перерозподілі капіталів, у забезпеченні безперервності процесу економічного відтворення. Умови зростаючої конкуренції і комерціалізації діяльності диктують необхідність реорганізації структур, розроблення гнучких ринкових стратегій, проведення сегментації ринку банківських послуг, розвитку нових його сегментів, послуг та методів обслуговування.

Сучасні особливості організації бізнесу визначають потреби підприємців не лише у традиційному кредитно-розрахунковому банківському обслуговуванні, а й у значно ширшому спектрі різноманітних послуг комерційних банків, спроможних забезпечити оптимальні умови для ефективного прибуткового господарювання своїх клієнтів. Щодо самих банківських установ, то потреба у розширенні діапазону їхніх операцій об'єктивно впливає з умов конкурентного середовища, яке складається на вітчизняному ринку. Крім того, в умовах кризових явищ в економіці країни, нестабільності виробництва, інфляції традиційні кредитні операції банків неспроможні забезпечити їм належний рівень прибутковості, що поглиблює тенденції до універсальності банківської справи та створення повноцінного ринку банківських послуг як специфічної сфери ринкових відносин, що забезпечує попит і пропозицію на послуги банків з метою задоволення потреб клієнтів.

Ринок банківських послуг для фізичних осіб – це специфічна сфера фінансових відносин, функцією яких є балансування попиту і пропозиції на банківські продукти для фізичних осіб. Функціонування ринку банківських послуг для фізичних осіб має свої особливості, серед яких можуть бути виокремлені:

- тісне поєднання адміністративного регулювання з метою підтримки його стабільності;
- регулювання і регламентація відносин на ринку нормами міжнародного права і внутрішнім законодавством;
- прозорість інформації про стан ринку та його учасників;
- необмежена кількість учасників ринку;
- широкий асортимент і диверсифікація банківських продуктів.

Інфраструктура ринку банківських послуг для фізичних осіб – це сукупність організаційно-правових форм, які обслуговують формування попиту і пропозиції, купівлю-продаж банківських послуг через кредитно-фінансові інститути. Основними складовими елементами інфраструктури ринку банківських послуг для фізичних осіб є центральні і комерційні банки,

небанківські кредитно-фінансові інститути, інформаційні технології і засоби зв'язку, консалтингові компанії, офшорні зони тощо.

Ринок банківських послуг для фізичних осіб може бути класифікований за певними ознаками. З огляду інституційної структури він являє собою сукупність носіїв попиту і пропозиції, які взаємодіють між собою. Носіями пропозиції є комерційні банки та інші економічні суб'єкти, яким згідно з чинним законодавством дозволяється надання фінансових послуг банківського характеру. Носіями попиту є вся сукупність фізичних осіб.

З позиції продуктової структури ринок банківських послуг являє собою сукупність пропонованих для продажу банківських послуг. Це зумовлює виділення у його структурі певних сегментів, що відповідають окремим групам банківських продуктів, таких як:

- ринок кредитних послуг;
- ринок інвестиційних послуг;
- ринок розрахунково-касових послуг;
- ринок депозитних послуг та ін.

За географічним охопленням можуть бути виокремлені локальні, регіональні, загальнонаціональні і міжнародні ринки. Локальний ринок формується у межах міста або району. Регіональні ринки охоплюють територію однієї або кількох суміжних областей. Загальнонаціональний ринок банківських послуг для фізичних осіб функціонує в межах окремої фінансової економіки.

За перспективами розвитку можна класифікувати такі основні ринки банківських послуг для фізичних осіб, як:

- безперспективний ринок, операції на якому необхідно припинити;
- основний ринок, на якому реалізується переважний обсяг банківських продуктів;
- додатковий ринок (на якому може бути реалізований незначний обсяг продукту);
- зростаючий ринок, що характеризується досить високими темпами нарощування збуту банківських послуг;
- потенційний ринок, який має перспективи росту, але потребує для цього певних ресурсів і зусиль;
- непостійний ринок, який характеризується значними перепадами в обсягах збуту.

За типами споживачів банківських послуг виокремлюють:

- ринок суб'єктів господарювання (корпоративний ринок);
- ринок фізичних осіб (домогосподарств);
- урядовий ринок;
- ринок фінансового-кредитних інститутів.

Клієнтом банку є учасник економічних відносин, який має намір одержувати вигоду від діяльності банку на взаємній основі. Банк може надавати банківську послугу конкретному клієнту і невизначеному колу клієнтів. Надані послуги на користь невизначеного кола клієнтів виникають у тому разі, коли не можна визначити коло осіб, які одержують користь від діяльності банку на взаємній основі.

Клієнти банку є основою його розвитку і процвітання. У зв'язку з цим учасників економічних відносин можна класифікувати за ознакою постійних відносин з банком на:

– постійних клієнтів. Ця група клієнтів характеризується наявністю банківського рахунку і довгострокових взаємовідносин із банком. Як правило, клієнти зорієнтовані на одержання всіх послуг тільки в одному банку;

– випадкових (разових, імпульсних) клієнтів. Випадкові клієнти не зацікавлені в довгострокових відносинах із конкретним банком. Вони готові скористатися його послугами з метою короткострокової (разової) вигоди чи в результаті непередбачених випадків;

– нових (потенційних клієнтів). Нові клієнти – це потенціал росту і розвитку банку. Намір потенційних клієнтів одержувати користь від діяльності банку може виявлятися як в явній, так і в прихованій (латентній) формі. Явна форма виражається в тому, що клієнт, усвідомивши необхідність задоволення своїх потреб, сам проявляє ініціативу в пошуку необхідної йому послуги. Латентна форма виражається в тому, що банк формує у потенційного клієнта поняття про необхідність задоволення його потреб за допомогою саме банківських послуг. Перетворення потенційних клієнтів у постійних дає змогу, по-перше, підвищити рівень доходів банку, а по-друге, диверсифікувати його діяльність.

Особливість ринку банківських послуг для фізичних осіб полягає в існуванні його лише у грошовій формі та наявності прямої залежності від розвитку ринків, які він обслуговує.

Так, наприклад, НБУ сегментує банківський ринок, виокремлюючи 4 групи об'єктів – продавців банківських послуг (комерційні банки) для фізичних осіб. Це сегментування відбувається на підставі рішення Комісії з питань нагляду та регулювання діяльності банків НБУ № 814. Основним критерієм, який визначає відношення банківської установи до тієї чи іншої групи, є розмір активів.

Правління Національного банку України визначило нові критерії розподілу банків на окремі групи на 2017 рік.

Про це йдеться в рішенні Правління НБУ від 10 лютого 2017 року № 76-рш [8].

Згідно з документом, передбачені такі групи:

– банки з державною часткою – банки, в яких держава прямо чи опосередковано володіє часткою понад 75% статутного капіталу банку;

– банки іноземних банківських груп – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам;

– банки з приватним капіталом – банки, в яких серед кінцевих власників істотної участі є один чи кілька приватних інвесторів, що прямо та/або опосередковано володіють не менше ніж 50% статутного капіталу банку.

Такий розподіл Національний банк використовує винятково для представлення результатів діяльності банківської системи України.

Проведений моніторинг банків України показав, що найдоступніші тарифи на послуги для фізичних робіт надає «ОТР Банк» (табл. 1).

Для клієнтів також дуже важливим є сегментування банківського ринку. Саме сегментування банків за рейтингами дає змогу клієнтам максимально ефективно вкласти свої збереження або скористатися банківським продуктом чи послугою.

Отже, якщо розподіл банківського ринку необхідний клієнтам банківської установи, то тут використовується сегментування об'єктів ринку за рейтингами національних і міжнародних рейтингових агентств.

Рейтинг банку – це метод порівняльної оцінки діяльності кількох банків. В основі рейтингу лежить узагальнена характеристика за певною ознакою, що дає змогу групувати банки у певній послідовності за ступенем зменшення цієї ознаки.

Таблиця 1

Типові тарифи на окремі послуги для фізичних осіб в «ОТР Банку»

Послуга	Тариф
1. Узгодження внесення змін у стандартний шаблон договору / додаткового договору з банком за запитом клієнта	2400 грн., в т. ч. ПДВ (за один договір / додатковий договір)
2. Надання індивідуальної письмової юридичної консультації на запит клієнта щодо здійснення будь якої банківської операції та/або роз'яснення чинного законодавства України щодо застосування положень чинного законодавства України	700 грн., в т. ч. ПДВ. (за одну консультацію)
3. Участь юрисконсульта банку на зустрічі з клієнтом в установі банку на запит клієнта з питань надання банком банківської послуги чи відносин банку з клієнтом	400 грн., в т. ч. ПДВ (тариф за 1 годину).
4. Розроблення чи погодження схеми зміни власника предмета іпотеки/застави, розподілу предмета іпотеки або інших дій, пов'язаних зі зміною правовстановлюючих документів на предмет іпотеки/застави чи зміною самого предмета іпотеки/застави	1200 грн. в т. ч. ПДВ.
5. Видача довіреності клієнту для захисту в суді порушеного права за договором страхування по аставному майну	240 грн. в т. ч. ПДВ.
6. Складання проекту позову на запит клієнта для захисту в суді порушеного права за договором страхування по заставному майну клієнта	500 грн. в т. ч. ПДВ.
7. Складання проекту запиту до органів державної влади для отримання роз'яснень під конкретну ситуацію клієнта	500 грн. в т. ч. ПДВ.
8. Розроблення (українською мовою) двостороннього договору на умовах, відмінних від стандартного договору приєднання (по банківських послугах, які надаються Банком на підставі договору приєднання)	2400 грн. в т. ч. ПДВ (за один договір).
9. Надання завірених Банком копій статутних та дозвільних документів Банку (як діючих так і попередніх редакцій статуту, ліцензій, свідоцтва і т. д.) на запит клієнта. Примітка: оплата згідно даного пункту не стягується при підготовці Банком документів з метою вилучення об'єкта іпотеки (заборони, іпотеки).	5 грн. за сторінку (але не менше 20 грн. за документ) в т. ч. ПДВ.

Джерело: систематизовано за [9]

Сегментування за рейтингом значно скорочує час на аналіз банківського ринку та певною мірою гарантує його якість.

Висновки. Отже, під впливом посилення міжбанківської конкуренції на банківському ринку України проявляється тенденція до розширення низки наданих послуг для фізичних осіб банками України. Це насамперед пояснюється тим, що кожен банк прагне збільшити власні прибутки, мобілізувати додаткові ресурси та розширити базу клієнтів банку, підвищити власний рейтинг на ринку. Саме тому сучасні банкіри вибирають політику розширення низки банківських послуг, особливо для фізичних осіб.

Таким чином, автори доходять висновку, що для підтримання рівня розвитку надання банківських послуг для фізичних осіб в Україні потрібно вирішити низку завдань:

1) зосередити увагу банківських установ на приєднаності розвитку сектору банківського споживчого кредитування населення;

2) ініціювати участь банківських установ у створенні та розширенні діяльності кредитних бюро для формування кредитної історії всіх фізичних осіб, які коли-небудь зверталися за кредитом у будь-яку кредитну установу країни;

3) зосередити зусилля кредитних ризик-менеджерів на розробленні та вдосконаленні скорингових систем, які являють собою математичну або статистичну модель, за допомогою якої на основі кредитної історії «минулих» клієнтів банк намагається визначити, наскільки велика ймовірність, що конкретний потенційний позичальник поверне кредит у визначений термін;

4) використати досвід кредитування банків для формування вибірок достатніх обсягів із поділом клієнтів на «добрих» і «поганих» із виокремленням основних вхідних параметрів скорингових моделей;

5) вдосконалити нормативно-правову базу, надання пластикових карт тощо.

Список використаних джерел:

1. Алескерова Ю.В. Кредитування регіонального АПК / Ю.В. Алескерова // Збірник наукових праць. Вип. 17, Том 2. – Кам'янець-Подільський. – 2009. – С. 645–648.
2. Вдовенко Л.О. Механізми банківського кредитування в аграрній сфері : монографія / Л.О. Вдовенко; Вінниц. нац. аграр. ун-т. – Вінниця : Корзун Д. Ю., 2014. – 377 с.
3. Кужелев М.О. Оцінювання та регулювання адміністративної гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків / М.О. Кужелев, М.О. Житар // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.9. – Львів, 2014. – С. 328–337.
4. Житар М.О. Аналіз факторів формування гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків України / М.О. Житар // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.6. – Львів, 2014. – С. 208–216.
5. Житар М.О. Вибір інвестиційної стратегії банку на основі методу аналізу ієрархії / М.О. Житар // Бізнес Інформ. 1 – 2014. – № 2. – С. 342–347.
6. Лактионова А.А. Институциональная гибкость принятия решений как основа выбора инвестиционной стратегии банка / А.А. Лактионова, М.О. Житар // Економічний часопис – ХХІІ. – 2013. – № 5–6 (1). – С. 49–52.
7. Фурман І.В. Розробка стратегії банку в сфері кредитування фермерських господарств / І.В. Фурман // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 4. – С. 149–153.
8. Національний банк України. Електронний доступ : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=43805377
9. ОТП БАНК. Електронний доступ : <https://www.otpbank.com.ua/privateclients/other-products/>

Науково-виробничий журнал

БІЗНЕС-НАВІГАТОР

Випуск 4-2 (43) 2017

Коректура • *Наталья Пирогівська*

Комп'ютерна верстка • *Світлана Калабухова*

Засновник і видавець:

Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний університет бізнесу і права».
Адреса редакції: 73039, Україна місто Херсон, вулиця 49 Гвардійської Дивізії 37-А
E-mail редакції: editor@business-navigator.ks.ua; Web site: www.business-navigator.ks.ua

Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсет. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 19,53

Підписано до друку: 29.12.2017 р. Замов. № 29.12/17. Наклад 100 прим.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 4392 від 20.08.2012 р.